

Dnromme 776/93/20

EDUSKUNTA
Talousvaliokunta
TaV@eduskunta.fi

asia: HE 104/2019 vp laeiksi maakaasumarkkinalain muuttamisesta ym

kuultava: tietosuojavaltuutettu

Pyydettyä lausuntoni esitän kunnioittavasti;

Olen arvioinut nyt käsiteltävänä olevaa hallituksen esitystä ottamalla huomiooni eduskunnan perustuslakivaliokunnan lausuntokäytännön toisaalta erityislakien säätämisen tarpeesta ja toisaalta sen, että täytäntöön pantaessa kansallisen liikkumavaran mahdollistamissa rajoissa EU-lainsäädäntöä, on samalla huomioitava Perustuslaista ja Suomea sitovista kansainvälisistä perus- ja ihmisoikeusvelvoitteista tulevat vaatimukset. Koska ehdotetun henkilötietojen käsittelyn oikeusperusteeksi esitetään yleisen tietosuoja-asetuksen (2016/679) 6.1 artiklan c-alakohtaa, on myös huomioitava 6 artiklan 2-4 kohdissa esitetyt vaatimukset.

Totean aluksi, että aiemmin lainvalmistelun yhteydessä esittämät huomautukset on melko hyvin huomioitu tässä hallituksen esityksessä.

Tarvitaanko esitetyt muutokset?

Perustuslakivaliokunnan omaksuman lausuntokäytännön mukaan tietosuoja-asetuksella saavutetaan riittävä henkilötietojen suojan taso. Siksi erityislainsäädännön käyttöön pitäisi suhtautua pidättyvästi.

Esityksessä on kuitenkin perusteltu hyvin nyt esitetyn erityislain tarve ja oikeusperuste (6.1. art c-alakohta) keskitetyn tiedonvaihdon yksikön ja maakaasualan yritysten velvoitteiden kannalta.

Onko esityksessä huomioitu PL 10 § ja tietosuoja-asetuksen 6.2-4 kohdat?

Esityksessä on määritelty;

- henkilötietojen rekisterinpitäjä
- käsiteltävien henkilötietojen tietotyypit
- rekisteröidyt
- käsittelyn tarkoitus ja käyttötarkoitussidonnaisuuden periaate

- tietojen tallennusaika
- tietojen luovutukset käyttötarkoitukset huomioiden
- tietoturvasta huolehtiminen

Näin ollen esitys täyttää edellä esitetyt perustuslaista ja tietosuoja-asetuksesta tulevat vaatimukset.

On myös arvioitava, onko asiassa kysymys sellaisesta henkilötietojen käsittelystä, joka olisi tarpeen yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi tai rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttämiseksi. Tällaisen tavoitteen olisi täytettävä yleisen edun mukainen tavoite ja oltava oikeasuhteinen sillä tavoiteltuun oikeutettuun päämäärään nähden. Esityksessä on nyt ehdotetun keskitetyn datahub-mallin valintaa perusteltu mm sillä, että se parantaisi kuluttajien mahdollisuuksia kilpailuttaa kaasun toimittajia. Kuten esityksestä käy ilmi, on tämä tavoite yhdenmukainen tietosuoja-asetuksen tavoitteiden kanssa (mm. tietojen siirrettävyys). Keskitettyä mallia perustellaan myös mahdollisuudella saavuttaa korkeampi tietoturvan taso.

Koska esityksestä puuttuu varsinainen vaikutustenarvio (35 artikla) tai riskiperusteiseen lähestymistapaan liittyvä arvio, on vaikea arvioida esitetyn keskitetyn mallin oikeasuhteisuutta.

Muita huomioita

Esityksen mukaan (3§) maakaasukaupan keskitetyn tiedonvaihdon yksikkö toimii yleisen tietosuoja-asetuksen 4 artiklan 7 kohdassa tarkoitettuna rekisterinpitäjänä ”näissä tehtävissä”. Esityksen sivulla 21 todetaan, että tietosuojavaltuutettu valvoisi henkilötietojen käsittelyä maakaasualan yrityksissä. Selvyyden vuoksi olisi todettava, että tietosuojavaltuutetun toimivalta ja valvontatehtävä kohdistuu myös datahubin suorittamaan henkilötietojen käsittelyyn. Tällä uudella valtakunnallisella järjestelmällä on vaikutuksia tietosuojavaltuutetun toimiston töihin.

Toisen lakiesityksen osalta minulla ei ole huomauttamista.

Lopuksi totean, ettei esityksessä ole huononnettu rekisteröityjen oikeuksia, kunhan ensin on tehty arvio koko järjestelmän tarpeellisuudesta.